

Här kommer remissvaret från Inst. för astronomi och teoretisk fysik angående LUs förslag till policy för forskningsdata. Vi skickade ut förslaget till våra forskare (prof, lekt, forskare, postdocs) för att inhämta synpunkter.

Vad gäller de två frågorna:

Q1. FAIR principerna är generellt sett bra, men den breda definitionen på vad forskningsdata är samt oklarheter på vad "Interoperable" mer precist innebär gör att det i praktiken kan det innebära stora kostnader och arbetsinsatser för att efterleva FAIR. För en institution kan detta bli ohanterbart.

Q2. En fara med att ändra policyn ofta är att det finns en risk att man helt enkelt struntar i den. Å andra sidan måste policyn förändras med rådande förändringar inom området, som påpekas i missivet. Kan vara svårt att hitta en balans här. Det är dock oacceptabelt att investera i infrastruktur för att uppfylla policyn om den kort därefter kommer att förändras.

Övergripande kommentarer:

1. Den breda definitionen på vad forskningsdata innefattar är problematisk. För ett typiskt modelleringsprojekt inom exempelvis beräkningsbiologi skulle en ordagrann tolkning betyda att all mjukvara, alla loggfiler, alla producerade datafiler osv måste sparas. Att tillhandahålla sådana forskningsdata är inte praktiskt möjligt. Det bör vara möjligt att projektet kan definiera vad som avses med forskningsdata.

För att underlätta för enskilda forskare och forskargrupper hade det varit önskvärt med guidelines som klargör och exemplifierar vad som avses med forskningsdata för olika forskningsområden och organisatoriska nivåer.

2. Mycket forskning görs i samarbete med andra forskare, med organisationer som genererar data, med andra institutioner osv. Dessa samarbetspartners kan ha egna riktlinjer för hantering av forskningsdata som inte är kompatibel med LUs. Det framgår inte in den föreslagna policyn hur man hanterar en sådan situation.

3. Det framgår inte av policyn om det är tillåtet med extern lagring av forskningsdata. Inom astronomi är ESO ett exempel på en organisation med egna arkiv för forskningsdata och mjukvara. Behöver en forskare på LU också lagra data lokalt om det finns på lagrat på en sådan extern organisation? Ett annat exempel är att vissa medicinska och biologiska tidskrifter kräver att specifika forskningsdata bifogas en vetenskaplig publikation. Om forskningsdata lagras hos en förläggare, behöver man även lagra på LU?

Specifika kommentarer:

1. Allmänna principer 3a: Interoperable. Att forskningsdata ska vara möjlig att bearbeta betyder säkert väldigt olika saker för olika forskningsområden. Här måste man ge exempel för att förstå vad som avses.

2. Allmänna principer 3a: Forskningsdata ska vara tillgänglig över lång tid, vilket definieras som flera generationer av mjuk- och hårdvara som används för att bearbeta data. Denna definition av lång tid måste förtydligas.

3. Allmänna principer 3b: Forskningsdata ska vara öppen och tillgänglig om det inte hindras av juridiska skäl. Hur ska en forskargrupp förhålla sig till samarbeten där data kan vara "icke publika" under ett antal år?

4. Allmänna principer 3e: Arkivering ska ske enligt universitetets riktlinjer. Det vore bra om man kunde hänvisa till var dessa riktlinjer finns.

5. Allmänna principer 3e: Forskningsdata får endast gallras (dvs. förstöras) om det finns en regel som tillåter detta. Vad är det för möjliga regler och vem bestämmer dessa regler? Kan tex en forskare själv bestämma att vissa data som genereras saknar betydelse och kan slängas?

6. Ansvar 4: Här pratar man om forskningsprojekt, utan att i mer precis mening definiera vad som avses med en forskningsprojekt. Är det ett anslag som definierar ett projekt eller är det en vetenskaplig frågeställning, tex en publikation? Utan en mer precis definition så kommer det att vara otydligt för institutionen att utse ansvariga.